

BULLETIN

TRASTU PRO EKONOMIKU A SPOLEČNOST

ČERVEN 2007

1

NA ÚVOD

Je mi milou povinností uvést do života první číslo bulletinu Trastu pro ekonomiku a společnost. Od svého vzniku v roce 2005 Trast pracoval zejména na zajištění svého rozvoje. V roce 2006 jsme podali 25 návrhů projektů a dlouho se nám nedařilo získat podporu na aktivity, které si Trast stanovil při svém založení. Nyní již mohu konstatovat, že v roce 2007 Trast řeší celou řadu zajímavých projektů a rozšiřuje svoji činnost. Důkazem toho budiž právě i toto první číslo bulletinu, který budeme nadále vydávat čtvrtletně.

Práce na vzniku nové organizace, navíc organizace nového, v Česku nevídaného typu, je krokem do neznáma. Podstoupené riziko však stálo za to. Trast nyní více než ze čtyřnásobil svůj rozpočet, přijímá nové pracovníky a externí spolupracovníky. Kromě řešení projektů nyní intenzivně pracujeme na budování vlastních kapacit, které by umožnily budoucí stabilizaci a rozvoj Trastu.

Před Trastem aktuálně stojí velmi důležitý úkol. Musí potvrdit práci na běžících projektech, že je schopen odvést kvalitní práci a přinést kritický pohled na společenskou a ekonomickou realitu ČR i širšího regionu.

Stanislav Kutáček, výkonný ředitel

Pokud byste chtěli být informováni o aktivitách Trastu častěji nebo se do nich zapojit, registrujte se do e-mailového listu Trastu (<https://webmail.ecn.cz/mailman/listinfo/ecothink-l>) nebo napište na testrast@gmail.com. Svůj vlastní e-mailový list má i program Lokální, etické a demokratické ekonomiky (<http://groups.google.com/group/lokalni-ekonomiky>)

PROGRAM PŘÍMÉ ZAHRA NIČNÍ INVESTICE

Mezinárodní projekt „Foreign Direct Investment: What Kind of Competitiveness for Visegrad Four?“, který podpořil Mezinárodní Víšegrádský fond (www.visegradfund.org) a který kofinancuje Centre for Research in European Business and Economy (CREBE) při univerzitě v Hertfordshire, nedaleko Londýna, byl zahájen 1. března t.r. Cílem projektu je kriticky zhodnotit současnou politiku podpory konkurenceschopnosti národních ekonomik ve Víšegrádských zemích. Přípravná schůzka manažerů projektu se uskutečnila

13. února v Budapešti a první schůzka všech členů projektového týmu proběhne ve dnech 6.–7. července v Brně. Na setkání bude upřesněno zaměření výzkumu a bude rozdělena výzkumná práce mezi jednotlivé členy projektového týmu.

Projekt řídí vedoucí programu „Přímé zahraniční investice“ TESu Jan Drahokoupil spolu s Prof. Jane Hardy (CREBE). Dalšími členy projektového týmu jsou Dr. Graham Hollinshead (CREBE), Michal Trník (CZ), Martina Fířeková (SK), Pavla Žiřalová (CZ), Paweł Capiak (PL), Magdalena Sass

(HU), Radek Vetečník (CZ) a Standa Kutáček (koordinátor Trastu) jako manažer projektu. Na odbornou úroveň projektu dohlíží kapacita v oboru a člen Poradního sboru TESu, prof. Petr Pavlinek (University of Nebraska, Omaha). V současné době jsou v přípravě samostatné internetové stránky tohoto tříletého projektu.

PROGRAM POLICY INTERVENTIONS

„Bude reforma českého důchodového systému fundamentální?“ - diskusní sešit Ivana Lesaye

Ediční řada diskusních sešitů se rozrostla o další skvělou práci. Teoretickou i imanentní kritiku neoklasického a neoliberálního přístupu k vertikálnímu přerozdělování Petra Gočeva následovala analýza člena Trastu Ivana Lesaye „Bude reforma českého důchodového systému fundamentální?“ Jak už název napovídá, jde o kritický pohled na navrhované modely reformy českého penzijního systému.

„Současný důchodový systém je dlouhodobě neudržitelný a je tedy nutná jeho zásadní změna. Čím dříve, tím lépe. Na váhání můžeme všichni ošklivě doplatit.“ Toto jsou dominantní a nezpochybnované předpoklady v mediálním i expertním diskursu v České republice. Politické strany napříč ideologickým spektrem proto navrhuji přechod od současného systému k odlišným modelům. Toto je však velice závažná změna, která se hluboce dotýká nás všech. Je proto nesmírně důležité odstoupit od mediálních klišé a zamyslet se nad otázkou, jaký typ reformy je opravdu nutný? Jaké jsou širší důsledky navrhovaných řešení? Tento diskusní sešit nabízí průvodce na cestě hledání odpovědi na tyto otázky. Ivan Lesay velice přístupným způsobem diskutuje nejrozumnější argumenty pro a proti navrhovaným reformám a vyvrací spoustu mýtů, které diskusi doprovází. Jeho diskusní sešit vyjasňuje rozdíly a skutečný význam možných směrů, kterými se reforma může ubírat. Autor ukazuje nakolik je dominantní konsensus zavádějící.

Text je proto zásadním příspěvkem umožňujícím se orientovat se v problematice důchodové reformy a identifikovat možné směry, kterými se lze v ČR ubírat. V sázce je opravdu hodně. A existuje několik závažných důvodů, proč se domnívat, že můžeme v budoucnosti doplatit právě na řešení, která máme v současné době na stole.

Diskusní sešity je možné zakoupit v kanceláři Trastu, případně objednat na adrese testrast@gmail.com nebo telefonem 542 213 374. Cena je 50 Kč pro jednotlivce a 250 Kč pro instituce, připočítáváme ještě balné a poštovné od 25 Kč. Elektronická verze ve formátu PDF je volně ke stažení na internetových stránkách

Trastu (www.thinktank.cz). Elektronicky je k dispozici též anglická verze textu (rádi ji však vytiskneme a zašleme – za cenu 100 Kč plus poštovné a balné).

ČLÁNKY ČLENŮ TRASTU OD ZAČÁTKU ROKU 2007

- Jan Drahokoupil: Czech Business Weekly (7.5.2007 – Is CzechInvest facing extinction?)
- Ivan Lesay: Komentář k důchodové reformě v Ekonomovi (29.3.2007 – Jak reformovat důchody?)
- Petr Gočev: Seriál v Novém Slovu (18.4. 2007 – Prerозделованіе a svoboda, 18.4. 2007 – Na reformě daní prodělá většina poplatníků, 25.4.2007 – Prerозделованіе a spravodlivost, 2.5. 2007 – Prerозделованіе a efektivita)
- Petr Gočev: Kulturní týdeník A2 (8/2007 – Paradoxy koaličního programu, 14/2007 – Rovná a rovnější)
- Naďa Johanišová: Český rozhlas 6 (31.5. - rozhovor v pořadu Člověk a trh)
- Naďa Johanišová: A2 (23/2007 – Zmizelý svět)
- Naďa Johanišová: Konec konců (3-4/2007 - Z historie českého družstevnictví: Ladislav Feierabend a předválečné zemědělské družstevnictví)
- Stanislav Kutáček: Literární noviny (13.2.2007 – Jak vyčísřit společenskou odpovědnost)
- Jindřich Kalous: Britské listy (25.1.2007 – Čím hůř, tím líp, 24.2.2007 – Zájmy a strach, 10.4.2007 – Přestaňte nakupovat, nebo planeta praskne, 4.6.2007 – Zájmy a politika).

PROGRAM LOKÁLNÍ, ETICKÉ A DEMOKRATICKÉ EKONOMIKY

NAĎA JOHANISOVÁ VEDLA KULATÝ STŮL O JÍDLÉ Z BLÍZKA

Na diskusi formou *kulatého stolu* o *jídle zblízka*, kterou organizoval Tom Václavík v Brně na KÚ 26. 1. 07 (v rámci projektu Spolku poradců v ekologickém zemědělství) se ukázalo, že jedním z problémů, s kterými se musí potýkat drobní zemědělci a producenti potravin u nás, je velmi přísná hygienická a veterinární legislativa. Další problém, který účastníci identifikovali, je nedostatek možnosti vzít si levný překlenovací úvěr, který by jim umožnil čerpat státní dotace např. na stavbu skladů zeleniny a ovoce apod.

Stanislav Kutáček vystoupil s prezentací základní myšlenky tzv. lokálního multiplikátoru na kulatém stole v Českých Budějovicích dne 2. 5. 2007. Pořádala ROSA, o.p.s.

NA PŘELOMU LEDNA A ÚNORA PROBĚHL SEMINÁŘ OPEN SPACE O LOKÁLNÍCH EKONOMIKÁCH A UDRŽITELNÉM ROZVOJI

Seminář proběhl ve valašské obci Růžďka 31.1.–4.2. 2007. Akce se zúčastnilo 27 lidí, členů i nečlenů Trastu, včetně zahraničních kolegů Richarda Douthwaitea, Christopha Guena a Bena Vaila. Spoluorganizátory byli členové Severomoravského regionálního sdružení ČSOP Valašské Meziříčí. Program se tvořil technikou Open space až během semináře.

V diskusích vznikly nejméně tři projekty. Prvním z nich bude mapování legislativních podmínek pro drobnou produkci potravin a prodej ze dvora či na tržišti. Na projektu budeme spolupracovat s lidmi ze sdružení PRVO (Společnost pro Jizerské hory). Druhý projekt se týká problematiky *překlenovacích úvěrů*. Na akci Open space se ukázalo, že většina přítomných by byla ochotna vložit své úspory či jinak pomoci vzniku etického fondu/záložny, který by poskytl překlenovací úvěr drobným zemědělcům, případně neziskovým organizacím či jiným podobným subjektům, aby mohli využít státní či evropské dotace. Christophe Guene, belgický odborník na etické bankovníctví, nám zprostředkoval kontakt na německou etickou banku, která nám pomůže projekt takovéto záložny, která by zpočátku fungovala jako odbočka příslušné banky, připravit. První setkání se uskutečnilo již v březnu. Výhledově bude-

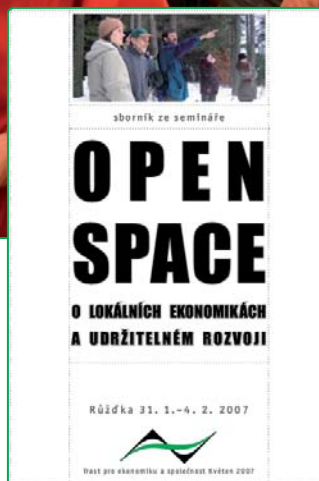

me potřebovat schopného člověka, který by se touto věcí zabýval, takže přemýšlejte prosím už teď, zda někoho takového neznáte. Ekonom/ka či podnikatel/ka by byli ideální, ale důležitá je především ochota se věci věnovat a naučit se něco nového. A také znalost němčiny, případně angličtiny.

Na Open space také vznikl projekt, jehož vyústěním by měla být interaktivní webová stránka, kde by si účastníci-spotřebitelé mohli vyměňovat informaci o tom, kde sehnat místní, v tomto případě tedy v Česku vyrobené, produkty, od nabytku po papuče. Bližší informace o této iniciativě podá Jitka Klinkerová, jitka.klinkerova@ecn.cz.

Další téma, kterému bychom se v tomto roce chtěli více věnovat, a o kterém jsme na Open space diskutovali, je téma kvantifikace ekonomického přínosu lokálních ekonomik. Pokud např. obec, která má výtopnu na dřevě, utratí peníze za vytápění v místních pilách (jako je tomu například v bělokaropatské obci Hostětín, kterou jeden z našich zahraničních hostů, Richard Douthwaite, v závěru semináře navštívil), napomáhá koloběhu peněz v regionu, podporuje místní rozvoj a zaměstnanost.

Za podporu semináře Open Space děkujeme Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze a Severomoravskému regionálnímu sdružení ČSOP ve Valašském Meziříčí.

VDÁNÍ SBORNÍKU Z OPEN SPACE O LOKÁLNÍCH EKONOMIKÁCH A UDRŽITELNÉM ROZVOJI

Právě vyšel sborník shrnující diskusi, které proběhly na zimním semináři Open Space v Růžďce na Valašsku. Sborník přináší stručné zápisy toho nejdůležitějšího z celkem 16 workshopů, které na semináři proběhly. Sborník je k dispozici zdarma v kanceláři Trastu. Na požádání jej můžeme též zaslat poštou. Elektronická verze ve formátu PDF je k dispozici na internetových stránkách Trastu (www.thinktank.cz). Vydání sborníku podpořilo Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze.

LOKÁLNÍ MULTIPLIKÁTOR

Tok peněz v místě měří tzv. lokální multiplikátor LM3. Metodu LM3, kterou vyvinula britská New Economics Foundation, se pokusí

během letoška náš Trast ve spolupráci s Fakultou Sociálních studií MU adaptovat na naše podmínky. Cílem projektu je přinést metodiku LM3 do Česka, pilotně ji otestovat a publikovat. Pilotní testování budeme provádět na vybrané obci, firmě nebo neziskové organizaci. Na závěr projektu proběhne seminář o významu a možnostech lokálního multiplikátoru. Na semináři vystoupí zástupce NEF, který bude referovat o zkušenostech s lokálním multiplikátorem ve Velké Británii a jinde ve světě a možnostech použít tento ukazatel jako argument ve prospěch podpory udržitelného rozvoje místních ekonomik. Koordinátor Trastu Standa Kutáček se v květnu vydal do severoanglického Morpethu, aby zjistil zkušenosti tamního krajského úřadu s aplikací LM3. V Londýně se též setkal s autorem publikace NEF (která je východiskem pro přenos metodiky do Česka) Justinem Sacksem, který ho informoval o nejnovějších krocích v rozvoji metodiky, mj. o přípravě internetové aplikace, která by usnadnila provádění „benchmarkingu“ – zjišťování LM3. Klíčovým poznatkem je, že samotné zjištění LM3 není až tak obtížné, ale zásadní je, jak je se získanou informací následně naloženo. Pokud nevede ke změně v nákupní politice úřadu nebo firmy směrem k větší udržitelnosti, nemá zjišťování LM3 velký dopad.

Projekt podpořilo Ministerstvo životního prostředí.

VYDÁNÍ KNIHY MAPUJÍCÍ ZAPOMENUTOU HISTORII ČESKOSLOVENSKÉHO DRUŽSTEVNICTVÍ

Nakladatelství Stehlík ve spolupráci s Trastem pro ekonomiku a společnost vydávají knihu Ladislava Feierabenda „Zemědělské družstevnictví v Československu do roku 1952“.

Zemědělská družstva, kam patřila družstva skladištní, mlýnská, čekanová, elektrifikační, lihovarnická, úvěrní (slavné kampaňky), vinařská, lesní, strojní, mlékařská a mnohá další, u nás zkvétala a měla zásadní podíl na likvidaci lichvy na venkově a na zachování malých hospodářství až do roku 1948, resp. 52 a dále, kdy byla družstva i hospodářské usedlosti likvidovány. Zemědělská družstva byla rušena shora právní cestou, zestátněna či nahrazena tzv. jednotlivými zemědělskými družstvy. Jen kampaňek bylo u nás před válkou a ještě po válce řádově tisíce. Přitom se o nich, a dalších autentických družstvech u nás, skoro nepíše, nebádá, neví.

Autor, Ladislav Feierabend, je opomenutou osobností naší historie. Pracoval jako vrchní ředitel družstevního centra Kooperativa (nesplést se současnou pojišťovnou stejného jména) a byl ministrem londýnské exilové vlády, z níž v únoru 1945 podal demisi, protože nesouhlasil s Benešovou pro-sovětskou politikou. Z Československa musel podruhé emigrovat v roce 1948. Knižku psal anglicky v New Yorku a původně vyšla v roce 1952. Český překlad se do rukou čtenářů dostává až dnes.

Do češtiny knihu přeložila Naďa Johanisová (a opatřila delším doslovem), úvod napsal historik Pavel Žáček, fotografie jsou z archivu Zemědělského muzea a rodiny Feierabendovy, srozumitelnost textu zvyšují poznámky JUDr. Jana Slabého. Křest knihy proběhl za účasti rodiny Feierabendovy a mnoha dalších významných hostů v sídle Družstevní asociace ČR v Praze dne 31.5. 2007. S proslovem vystoupili kromě nakladatele Ivo Stehlíka a překladatelky Nadi Johanisové též spisovatel a dramatik Milan Uhde, herečka Táňa Fischerová, historik Dr. Petr Blažek, syn Ladislava Feierabenda Prof. Ivo Feierabend a předseda Zemědělského svazu Ing. Miroslav Jirovský. Křtu se zúčastnilo okolo osmdesáti lidí, kromě projevu a slavnostního křtu knižky šampaňským bylo na programu i promítání fotografií a dalších dokumentů ze života Ladislava Feierabenda.

Křtu se zúčastnilo okolo osmdesáti lidí, kromě projevu a slavnostního křtu knižky šampaňským bylo na programu i promítání fotografií a dalších dokumentů ze života Ladislava Feierabenda.

Křtu se zúčastnilo okolo osmdesáti lidí, kromě projevu a slavnostního křtu knižky šampaňským bylo na programu i promítání fotografií a dalších dokumentů ze života Ladislava Feierabenda.

Křtu se zúčastnilo okolo osmdesáti lidí, kromě projevu a slavnostního křtu knižky šampaňským bylo na programu i promítání fotografií a dalších dokumentů ze života Ladislava Feierabenda.

Knihu lze objednat u nakladatele na e-mailu ivos.stehlik@tiscali.cz, případně zakoupit v kanceláři TES, za cenu 179,- Kč.

ZAHAJUJEME PROJEKT MAPUJÍCÍ BARIÉRY LOKALIZACE

V Praze se 1.6. uskutečnila přípravná schůzka projektu „Legislativní podmínky pro malé producenty a zpracovatele (nejen) na venkově“. Cílem projektu je v praxi zjistit a popsat legislativní bariéry pro prodej zemědělských produktů rostlinného a živočišného původu ze dvora, v nejbližším obchodě a na trzích. Chceme provést průzkum u maloproducentů v ČR a ve vybraných zemích EU. Dále zkoumat přístup správních orgánů (veterinárních a hygienických) v zemích EU a v ČR. Analyzovat a srovnat legislativní požadavky v ČR a v EU. Výstupem bude podklad pro další kroky, zejména pro návrh takových úprav legislativy, aby maloproducenti, jakožto důležitý stavební kámen rozvoje venkova, mohli vyjít ze současné ilegality. V závěru projektu budeme jednat s orgány státní správy (zejména veterinární a hygienické) o diferenciaci podmínek působení maloproducentů. Zároveň zpracujeme manuál pro maloproducenty, který by srozumitelně objas-

nadace rozvoje občanské společnosti

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

ňoval možnosti a omezení vyplývající z legislativy.

Na projektu budou pracovat Martina Filipová, Jitka Doubnerová a Jan Mertlík – všichni ze zanikajícího projektu PRVO na liberecku a koordinovat jej bude Standa Kutáček.

První aktivitou projektu bude provedení kvalitativního výzkumu mezi malými producenty a zpracovateli v ČR a též mezi příslušnými úředníky. Zároveň bude zpracována analýza legislativy EU a ČR, jejímž cílem je zjistit, nakolik česká legislativa „přetvzuje“ tu evropskou v oblasti regulace produkce různých potravinářských komodit. Oficiálně byl projekt zahájen 14.6. a bude trvat jeden rok.

ZMĚNA NÁZVU PROGRAMU

ROPNÝ ZLOM NA ENERGIE

Prvním projektem programu Energie se stala „Marketingová studie společnosti pro obchod se zelenou elektřinou“. Cílem projektu je zpracovat marketingovou studii a studii proveditelnosti založení společnosti pro obchod s „čistou“ elektřinou. Chceme zjistit, jaké formální kroky jsou potřebné pro založení takové organizace, jaké jsou ekonomické vyhlídky, jaká právní forma by byla nejvhodnější, jaké investice by byly zapotřebí do začátku a jaká by byla jejich návratnost, jaké jsou možné zdroje veřejné podpory ze zdrojů v ČR a v EU a pod. Tato společnost by měla po svém vzniku nabízet spotřebitelům „čistou“ elektřinu za konkurenceschopnou cenu.

Projekt byl zahájen k 1.1.2007. V první fázi jsme zpracovali formální požadavky Energetického regulačního úřadu potřebné pro udělení licence na obchod s elektrickou energií. Dále jsme mapovali složení ceny elektrické energie, což je potřebná vstupní informace pro

zpracování podnikatelského plánu. Uvažujeme, že se pokusíme načrtnout kroky k založení firmy, která by prostřednictvím internetového obchodu umožňovala odběr „čisté“ elektřiny. Zároveň připravujeme veřejnou exkurzi do pozoruhodné firmy Elektrizitätswerke Schönau, která v německém Schwarzwaldě nabízí opravdovou alternativu ke „špinavé“ energii z uhlí, ropy a atomu, a která by se mohla stát modelem pro námi navrhovanou společnost v Česku.

Projekt podpořila Nadace Partnerství.

MEZINÁRODNÍ SEMINÁŘ

TRANSBORDER

LABORATORY FOR

COOPERATION FROM

BELOW

TES bude 14.-16.9. spoluorganizovat mezinárodní seminář o procesu sociálně-ekonomického rozvoje v zemích střední a východní Evropy a v zemích Latinské ameriky. Hlavním organizátorem semináře je Institute for Studies in Political Economy (IPE) z Vídně. Seminář proběhne v hotelu Avanti, ul. Střední, Brno. Další podrobnosti k semináři budou zveřejněny na internetových stránkách Trastu.

PŘIJETÍ NOVÝCH PRACOVNIC

Kancelář TESu byla v červnu posílena o novou pracovníci na částečný úvazek. Stala se jí Lucie Lustigová (►). Jejím úkolem bude vést Trastu účetnictví a sledovat čerpání projektů. Na projektu mapujícím bariéry lokalizace bude od srpna pracovat Martina Filipová (►►) (též na částečný úvazek).

AUDIT

Na přelomu května a června začal audit hospodaření TESu v roce 2006. Výrok auditorky Věry Kocmanové očekáváme do konce června.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Vrcholí práce na přípravě výroční zprávy TESu za rok 2006. Její vydání očekáváme během léta.

NABÍDKA PUBLIKACÍ

■ **Petr Gočev: Co opravňuje vertikální přerozdělování? Imanentní kritika neoklasického a neoliberalního přístupu.** Diskusní sešit. Trast pro ekonomiku a společnost. Brno, květen 2006. ISBN 80-239-7184-0. 57 stran. Cena 50 Kč pro jednotlivce a 250 Kč pro instituce.

„Jsem názoru, že autoři se podařilo naplnit cíl své práce, tj. dokázat, že reformy zaměřené na snížení míry vertikálního přerozdělování na příjmové i výdajové straně veřejných rozpočtů (tj. především v daňovém systému na jedné straně a v systémech starobních důchodů, zdravotnictví, sociálních dávek atd. na straně druhé) jsou nejen v rozporu se zájmy většiny populace, ale zároveň postrádají jakoukoliv teoretickou oporu, která by takový rozpor mohla učinit legitimním. Je naléhavým úkolem toto poselství srozumitelnou formou zprostředkovat nejširší veřejnosti, přijímající atak na sociální stát s varující netečností či dokonce s pochopením, jak ukazují i poslední zveřejněné volební preference.... Zjednodušeně řečeno lze toto poselství vnímat tak, že, evropský sociální model založený na nesporných úspěších vertikálního přerozdělování, které bylo historicky velmi příznivě přijímáno jak příjmovou tak výdajovou stranou přerozdělování ve smyslu terminologie posuzovaného textu, je vystaven zejména v posledních 15 letech neadekvátnímu a převážně ideologickému tlaku směrem k omezování míry přerozdělování bez ohledu na to, že řada evropských zemí s tradičně vysokou mírou přerozdělení (např. skandinávské země), patří dlouhodobě k ekonomicky nejvýkonnějším a nejkonkurenceschopnějším ekonomikám světa.“

Anonymní recenzent.

■ **Ivan Lesay: Bude reforma českého důchodového systému fundamentální?** Diskusní sešit. Trast pro ekonomiku a společnost. Brno, duben 2007. ISBN 978-80-239-9159-8. 30 stran. Cena 50 Kč pro jednotlivce a 250 Kč pro instituce.

English version available (100 CZK / 4 EUR / 5 USD)

„Práce 'Czech pension reform: will it go fundamental?' patří mezi nejlepší texty na téma důchodové reformy (nejen české), která jsem v posledních letech četl, především proto, že autor dokázal shromáždit dostatek relevantních a důvěryhodných informací k problematice radikálních důchodových reforem typu privatizace průběžně financovaného důchodového systému (PAYG), zhodnotit je a dospět k poznatkům, které mají přesvědčivou vypovídací hodnotu. Podařilo se mu přitom vyhnout upřednostnění některých argumentů na úkor jiných, popř. zjednodušených tvrzení, pro které neexistují relevantní údaje, ideologickým či „obchodním“ pohledům, popř. jiným

obdobným nedostatkům, které zpravidla práce na toto téma provázejí, neopomněl žádný důležitý nebo vlivný pohled na problematiku radikální důchodové reformy, který byl v posledních letech zaznamenán apod.“

Anonymní recenzent

■ **Ladislav Feierabend: Zemědělské družstevnictví v Československu do roku 1952.** Původní text z roku 1952 přeložila Naďa Johanisová. Nakladatelství Stehlík (ve spolupráci s Trastem pro ekonomiku a společnost), Volary, květen 2007. ISBN 978-80-86913-03-2.

Zemědělská družstva, kam patřila družstva skladištní, mlýnská, čekanková, elektrifikační, lihovarnická, úvěrní (slavné kempeličky), vinařská, lesní, strojní, mlékařská a mnohá další, u nás vzkvétala a měla zásadní podíl na likvidaci lichvy na venkově a na zachování malých hospodářství až do roku 1948, resp. 52 a dále, kdy byla družstva i hospodářské usedlosti likvidovány. Zemědělská družstva byla rušena shora právní cestou, zestátněna či nahrazena tzv. jednotnými zemědělskými družstvy. Jen kempeliček bylo u nás před válkou a ještě po válce řádově tisíce. Přitom se o nich, a dalších autentických družstvech u nás, skoro nepíše, nebádá, neví. **Autor, Ladislav Feierabend, je opomenutou osobností naší historie.** Pracoval jako vrchní ředitel družstevního centra Kooperativa (nesplést se současnou pojišťovnou stejného jména) a byl ministrem londýnské exilové vlády, z níž v únoru 1945 podal demisi, protože nesouhlasil s Benešovou pro-sovětskou politikou. Z Československa musel podruhé emigrovat v roce 1948. Knížku psal anglicky v New Yorku a původně vyšla v roce 1952. Český překlad se do rukou čtenářů dostává až dnes. **Do češtiny knihu přeložila Naďa Johanisová** (a opatřila delším doslovem), úvod napsal historik Pavel Žáček, fotografie jsou z archivu Zemědělského muzea a rodiny Feierabendovy, srozumitelnost textu zvyšují poznámky JUDr. Jana Slabého.

■ **„Sborník ze semináře Open Space o lokálních ekonomikách a udržitelném rozvoji“.** Editor Jan Drahokoupil. Trast pro ekonomiku a společnost. Brno, červen 2007. ISBN 978-80-239-9620-3. Zdarma.

Sborník shrnuje dění na semináři „Open space o lokálních ekonomikách a udržitelném rozvoji“, který TES pořádal ve dnech 31.1. – 4.2. 2007 v Růžďce na Valašsku. Pojem *místní ekonomiky* je stručně shrnutí výsledků myšlení řady lidí v Británii, USA a jinde, kteří dospěli k názoru, že současný ekonomický systém, založený na tzv. volném obchodě, není trvale udržitelný. Cílem

je podporovat změny zdola, které by posilovaly pozici místních zemědělců (producentů jídla) zkrácením vazeb mezi nimi a jejich zákazníky (přímý prodej), podporovat zájem spotřebitelů o nákup místních potravin, a snaha obecně posilovat místní produkci pro místní spotřebu, nejlépe i s místním kapitálem, spíše než lákat zahraniční investory do země. Další prioritou jsou místní obnovitelné zdroje energie, vlastněné obcemi nebo místními sdruženími tak, aby příjmy zůstávaly v místě a dále co nejvíce kolovaly, než z regionu odejdou. Podpora *místních ekonomik* souvisí se snahou o regeneraci místních komunit. Zahrnuje i podporu malých obcí, malých a středních podnikatelů i netradičních forem podnikání, včetně družstevnictví a sociálního/etického a neziskového podnikání. Doufáme, že všechna tato témata se na našem setkání objeví.

Setkání typu open-space je typicky několikadenní, pouze s široce definovaným tématem. Cílem je dát dohromady lidi, kteří mají nejrůznější názory na dané téma a pokud možno i praktické zkušenosti. Umožnit jim diskusi, ve které by si třibili argumenty a inspirovali se navzájem. Jednotliví účastníci mohou prezentovat svoje projekty, témata, otázky k diskusi, případně se účastnit pouze pasivně (tzv. „motýli“ – sedí a jsou krásní). Účastníci mohou též přebíhat mezi jednotlivými bloky od tématu k tématu (tzv. „čmeláci“ – přelétávají). Obvyklé je mít dva až čtyři programové bloky – jeden až dva dopoledne a další odpoledne. Konečná podoba detailního programu se tvoří až v průběhu akce podle zájmu účastníků a za asistence facilitátora. Z jednotlivých programových bloků se pořizují zápisy pro účely plánování dalších akcí a zprostředkování myšlenek semináře dalším zájemcům.

Trast pro ekonomiku a společnost je český nezávislý think-tank. Trast podporuje odborníky a zainteresovanou veřejnost v práci na ekonomických a sociálních modelech, konceptech a praktických řešeních, podporujících sociální spravedlnost, udržitelnost a korporátní odpovědnost. Trast chce především otevírat a rozšiřovat odbornou i veřejnou diskusi a kritiku převládajících premis neoklasické ekonomie a neoliberalismu, analyzovat důsledky a možná rizika současných politik pro sféru sociální a ekologickou a pro koncepci demokratického a právního státu a přinášet konstruktivní návrhy možných řešení, podporovat vznik, rozvoj a fungování lokálních, etických, demokratických ekonomických alternativ fungujících v praxi a přispívat k formování a rozvoji kritického myšlení v české společnosti. Jednotlivé cíle Trastu jsou naplňovány v rámci tematických programů:

- **Přímé zahraniční investice** - Program „Přímé zahraniční investice“ systematicky pracuje na zmapování následků přímých zahraničních investic, jakožto klíčového prvku ekonomické globalizace, pro ekonomiku a společnost.
- **Policy Interventions** - Program „Policy Interventions“ je platformou pro všechny, kteří chtějí vnášet do veřejné debaty o závažných společenských tématech nové úhly pohledu. Analyzujeme a diskutujeme např. otázky důchodové reformy v České republice.
- **Lokální etické a demokratické ekonomiky** - Program „Lokální, etické a demokratické ekonomiky“ je zaměřen na hledání a podporu reálných ekonomických alternativ v České republice s důrazem na lokální úroveň ekonomických aktivit, který pramení z přesvědčení, že lokalizovaná ekonomická aktivita je udržitelná jak pro komunitu, tak pro životní prostředí.
- **Energie** - Program „Energie“ se zaměřuje na hledání udržitelného energetického hospodářství. Jeho součástí je i projekt „Ropný zlom“, zaměřený na informování a šíření osvěty o otázkách spojených s nadcházejícím vrcholem v těžbě ropy a s tím souvisejícími socioekonomickými změnami.

Ředitelem TESu je Stanislav Kutáček, členy Výkonné rady jsou Jan Drahokoupil, Pavel Franc a Naďa Johanisová. Trast má nyní 38 členů.

PŘIPOJTE SE!

Staňte se členy Trastu. Jednoduchý formulář přihlášky je k dispozici na <http://www.thinktank.cz/index.php?id=284>. TES má tři druhy členství: sympatizující, přispívající a aktivní. Jaká jsou práva a povinnosti členů se dočtete ve stanovách, které jsou k dispozici na internetových stránkách TESu. Pro další informace kontaktujte kancelář.

PODPOŘTE NÁS!

Je-li vám činnost TESu sympatická a chtěli byste ji finančně či jinak podpořit, zavolejte na níže uvedená čísla pro domluvení podrobností. Úplně nejednodušší je zaslat peníze na účet Trastu – uveďte prosím variabilní symbol 777 a případně své jméno do zprávy pro příjemce. Číslo účtu TESu je 2055052309/0800.

ADRESA KANCELÁŘE

Trast pro ekonomiku a společnost

Dvořákova 13 | 602 00 Brno

mobil: +420 736 643 394 | telefon: +420 542 213 374 | fax: +420 542 213 373

e-mail: testrast@gmail.com | web: <http://www.thinktank.cz>